

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XXVIII. De Sepulturis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

bus alijs, num. 22. Aff. 3. Deficientibus fratribus, & fororibus utrinque, vel ex uno tantum latere conjunctis, succedunt reliqui cognati collaterales gradu propinquiores æqualiter, non in stirpes: sed incapita, si plures existant ejusdem gradus, nu. 23. Denique hodie omnes cognati gradu propinquiores succedere possunt, usque ad decimum gradum, secundum computationem civilem: quamvis aliqui dicant, quod etiam ultra decimum gradum in infinitum succedere possint cognati, n. eod. An, & qualiter conjuges sibi invicem succedant? n. 24. Et quando succedat Fiscus decedenti ab intestato? n. 25.

SECTIO II. De successione Ecclesiæ ab intestato in bonis Clericorum?

§. I. An, & quando Ecclesiæ succedere possit Clericis ab intestato decedentibus?

ASSERTIO I. Si Clericus non habet consanguineos, & intestatus moriatur, Ecclesiæ, cui servivit, tempore mortis, succedit in bonis ejusdem patrimonialibus, n. 26. Si Clericus Beneficiatus non sit, & intestatus decedat, succedit in bonis ejus patrimonialibus Fiscus Ecclesiæ illius loci, eaque Episcopus distribuat ad pias causas, n. 27. Si servi Laicorum à dominis manumissi Sacerdotes fuerint ordinati, & moriantur intestati, Laici ipsi in bonis eorum non succedunt: sed peculium eorum in quatuor partes dividendum est, n. 28.

§. II. An, & quâ ratione Testamentum, vel alia dispositio ad pias causas valeat, aut donatio excludat successionem ab intestato?

Valeat Testamentum ad pias causas conditum per verba enunciativa, etiam propter aliud prolata: tamen per illud excludatur alia Ecclesiæ, prout communiter sumitur ex c. 3. h. t. n. 30. & duob. seqq.

§. III. An, & qualiter succedat Monasterium, vel Ordo Religiosus in bonis sui Professi?

ASSERTIO I. Si Religionem Professus de bonis suis nihil disposuit, ante Professionem, & Religio non sit capax successionis, tum omnia bona illius post Professionem devolvuntur ad hæredes ipsius ab intestato, n. 33. Aff. 2. Si Religiosus Professus, ante Professionem de bonis nihil disposuit, sive inter vivos, sive per ultimam voluntatem, tum post Professionem, Ordo, si sit successionis capax, succedit in omnia bona ejusdem, velut ab intestato mortui, n. 34. Si Professus Religionem habeat liberos, eis legitima portio relinqui debet, n. 35. Si Professus habeat solos ascendentes, v. g. patrem, vel matrem, illis etiam relinquere debet portionem legitimam, n. 36. Post Professionem patris, statim debetur filijs legitima portio, eamque mox filij petere possunt, etiam ante mortem naturalem patris: quamvis contraria sententia sit etiam probabilis, secundum quam Monasterium retinens bona Professi, tenetur necessaria alimenta præstare filijs patris Professi, n. 37. Similiter & pater habet statim jus exigendi legitimam portionem, ex filij Professi bonis, sibi debitam, n. eod. Potest pater disponere de bonis suis inter filios, ante, & post Professionem suam, quoad bona acquisita ante Professionem, non autem acquisita post illam, ea enim acquiruntur Monasterio, nu. 38. Aff. 3. Monasterium in bonis sui Professi non succedit jure hæreditario, sed jure acquisitionis accessoriz; nam eo ipso, quod Religiosus per Professionem se tradit Ordini, omnia il-

lius bona acquiruntur ipsi Monasterio, tanquam accessoria personæ, n. 39.

§. IV. Alia quedam quaestiones circa successionem Ordinis Religiosi in bonis sui Professi proponuntur, & resolvuntur.

Quæritur I. An hæreditas debita Religioso immediate acquiratur Monasterio, sine additione Religiosi? Probabilius est, immediate acquiri ipsi Monasterio, n. 40. Quær. 2. An Monasterium succedat ei, qui tempore Novitiatus, intestatus decedit? Resp. negativè n. 41. Quær. 3. An per consuetudinem vel statutum possit tolli jus succedendi, quod competit Monasterijs in bona Professorum? Respon. posse per consuetudinem legitimè præscriptam induci: non autem potest decerni per statutum municipale, vel provinciale, sed tale statutum est irritum, n. 42. & 43.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS,

c. 1. n. 26. & seq.

c. 3. & ult. n. 30. & duob.

c. 2. n. 28. & seq.

seqq.

TITVLVS XXVIII.
DE SEPULTURIS.

§. I. Quis sit locus Sepultura sacra, & Ecclesiastica, & quo in loco possit quis, vel debeat sepeliri?

ASSERTIO I. Hodie quilibet fideles Christiani in Ecclesiis licite sepeliri possunt, n. 1. Possunt etiam in Cœmeterijs fidelium corpora sepeliri, n. 2. Si quis habeat sepulchrum majorum suorum, extra Parochiam propriam, in illo sepeliri debet: nisi alibi propriam, vel etiam in alieno loco sibi elegerit sepulturam: parochialis tamen Ecclesiæ habebit tertiam partem eorum, quæ defunctus reliquit Ecclesiæ, ubi sepelitur, num. 4. Aff. 3. Si quis sepulchrum majorum non habeat, vel in eo sepeliri non possit, sepeliendus est in propria Parochia, in qua domicilium habuit, Sacramenta percepit, & Divinis Officijs interfuit, n. 5. Similiter si quis egressus de sua Parochia recreationis, vel negotiationis causâ, moriatur, non electâ sepulturâ, sepeliendus est in sua Parochia: vel in ea potius Ecclesiâ, in qua majorum ipsius ab antiquo sepultura extitit, si commodè potest, nam, 6. Aff. 4. Isti, qui alibi domicilium habent, & ad alium locum se conferunt, negotij causâ, animo non in perpetuum: sed ad tempus non breve v. g. ad annum, vel majorem ejus partem ibi manendi, in Parochia illius loci sepeliendi sunt, in quo mortui sunt: nisi aliam sepulturam sibi eligant, n. 7. Aff. 5. Peregrini, & advenæ, si moriantur in locis, per quæ transeunt, neque commodè ad sepulturam majorum, vel ad propriam Parochiam corpora eorum deferri possint, sepeliendi sunt in Ecclesiâ Cathedrali, vel potius in Ecclesiâ Parochiali, in qua sunt defuncti, n. 8. Et hinc 1. Prælati Ecclesiarum regulariter sepeliri debent in Ecclesiis suæ Prælaruræ: Clerici vero inferiores in Ecclesiâ, in qua sunt Beneficiati. 2. Famuli domestici Ordinum Mendicantium possunt in eorum Ecclesiis, vel Cœmeterijs sepeliri, si intra septa Monasterij, vel Collegij moriantur, n. 9. 3. Uxor vidua in mariti sepulchro sepeliri debet, si nullâ aliâ sepulturâ electâ decesserit, n. 10. Mulier verò, quæ plures viros habuit, cum viro ultimo sepelienda est, dummodo post mortem mariti, vidua maneat, & honestè vivat, n. 11.

Ubi sepeliri debeat uxor, si ante maritum moriatur? *n. 12.* Utrum, si uxor prius decessit, electa sibi sepultura, & postea maritus moriatur, non electa sibi sepultura, debeat tumulari in sepulchro uxoris suae, an verò majorum? *n. 13.*

§. II. *Quinam sibi, vel alijs sepulturas eligere possint, vel non?*

ASSERTIO I. Omnes regulariter mares, & feminae, extra Parochiam suam, in aliena Ecclesia, vel Coemeterio sibi sepulturam eligere possunt, modò sint puberes, & usum rationis habeant, *n. 14.* Extenditur 1. Quòd etiam filiusfam. si pubes sit, sine patris consensu, potest sibi eligere sepulturam, quamvis non possit sibi pro anima sua aliquid relinquere, sine patris assensu, nisi castrense, vel quasi peculium habeat, *n. 15.* 2. Sicut vir liberam habet potestatem, eligendi sibi sepulturam, sic & uxor, *n. 16.* 3. Etiam in loco minùs religioso, id est, in quo minùs frequenter celebrantur Sacrificia, vel alia Divina Officia, potest quis sibi eligere sepulturam, *n. 17.* Non potest quis sepulturam eligere in loco minùs Religioso, relicto sepulchro majorum suorum, irrationabiliter, & malitiosè, *n. 18.* Aff. 2. Potest pater filios impuberes, qui sepulturam sibi eligere nequeunt, sepelire, in qua Ecclesia ipse voluerit, si consuetudo loci permittat: alioquin verò sepeliendi sunt cum majoribus suis, vel in Parochiali Ecclesia, *num. 19.* Etiam mater, vel propinqui, si impubescentes non habeat, possunt ipsi eligere sepulturam, si consuetudo id concedat, *n. 20.* Aff. 3. Religiosi sibi sepulturam eligere non possunt: sed in Monasterijs suis sepeliri debent, nisi adeò remoti sint, ut eò commodè post mortem deportari non possint, tunc enim jus habent eligendi sibi sepulturam, *n. 21.* Ubi etiam dicitur, cur uxor possit sibi eligere sepulturam, non autem Religiosus. An Religiosi extra claustra degentes sibi eligere possint sepulturam? *n. 22.* Ubi sepeliri debeat Religiosus, si extra Monasterium mortuus sit, nullà sepulturà electà? *n. 23.* Aff. 4. Non tantùm Episcopus sibi eligere potest sepulturam, extra Ecclesiam suam Cathedralè: sed etiam Prælatus Religiosi Ordinis, saltem si Superiorem in Ordine non habeat, *n. 24.* Aff. 5. Novitij Religionum possunt sibi eligere sepulturam, *n. 25.* Porro prohibetur omnibus Religiosis, & Clericis Secularibus, ne aliquos inducant ad votandum, jurandum, vel promittendum, ut apud ipsorum Ecclesias sepulturam eligant, vel electam non mutent. Si secus fiat, electio est nulla, & mortuus sepeliri debet in illa Ecclesia, ubi de jure sepeliendus esset, si nullà sepulturà electà, decessisset. Tales verò Religiosi, vel Clerici tenentur intra 10. dies restituere corpus sepulchrum, si petatur, & omnes proventus, qui occasione sepulturae ad eos pervenerunt, alioquin Ecclesia, & Coemeterium, in quo corpus sepultum fuit, ipso facto, est interdictum, donec fiat integra restitutio, *nu. 26.* Quando hæc Constitutio non habeat locum, neque obliget? *n. 27.* Si Titius commisit electionem sepulturae suae alteri, & hic non eligit, vivente Titio, an post mortem ejusdem possit eligere? *n. 28.*

§. III. *Quibus Ecclesijs jus sepulturae competat, & quis possit jus sepulturae concedere?*

ASSERTIO I. Jus sepeliendi de Jure communi competit solum Ecclesijs, curam animarum habentibus, seu Parochialibus, *n. 29.* Ex speciali tamen privilegio etiam Religiosis competere potest, *nu. 30.* &

seq. Aff. 2. Solus Papa potest concedere jus sepeliendi in tota Ecclesia, & Legatus de Latere intra suam Provinciam: Episcopus in sua Diocesi, *n. 32.* Tribus modis potest dari jus sepulturae alicui, *n. 33.* Item potest quis quoad usum habere sepulchrum proprium, vel commune toti familiae. Quod sit, & dicatur sepulchrum familiare, & quod hæreditarium? *n. 34.*

§. IV. *An pro sepultura aliquid exigi, vel accipi possit?*

ASSERTIO I. Fundus, sive terra non sacra potest vendi, & quidem sine simonia, ut in sepulturas fidelium consecratur, aut benedicatur, *num. 35.* Aff. 2. Non potest terra jam consecrata, vel benedicta, vel publicè destinata ad sepulturam fidelium, pro pretio vendi, vel emi, absque simonia, *n. 36.* Aff. 3. Jure Canonico interdictum est omnibus Christianis, terram mortuis vendere, sive pro pretio dare sepulturam, in Ecclesia, vel Coemeterio, vel ad illam non admittere, sine pecunia data, *n. 37.* An sit simonia juris positivi, dare, vel accipere pretium pro honoratiore loco sepulturae? *n. 38.* Quomodo Jus sepulturae transeat ad hæredes, etiam Laicos? *n. 39.* Aff. 4. Etsi Clerici obligati ad sepeliendum, non possint pretium pro ipso officio sepulturae exigere, possunt tamen liberaliter oblatum accipere, ubi viget talis consuetudo, sicut etiam pro loco sepulturae, *n. 40.*

§. V. *Ad quid teneantur, qui alienum Parochianum sepeliunt, vel qui cadaver illius, qui alibi sibi sepulturam elegit, in sua Ecclesia condunt?*

ASSERTIO I. Alienum Parochianum sepelientes, quem sepelire non debebant, tenentur restituere corpus, & quæ ratione illius receperunt, vel amicablem convenire, *n. 41.* Aff. 2. Similiter, qui cadaver illius, qui alibi sepulturam elegit, violenter rapiunt, & in sua Ecclesia sepeliunt, tenentur illud restituere, & omnia, quæ ratione sepulturae acceperunt, *n. 42.* & seq.

§. VI. *A quo, cui, & ex quibus rebus solvenda sit Canonica portio parochialis funeralium, & quando solvi non debeat?*

ASSERTIO I. Si quis extra Parochiam suam sepeliatur in sepulchro majorum suorum, vel alibi sepulturam elegit, de omnibus, quæ Ecclesiae, in qua defunctus sepulturam elegit, obveniunt, ratione funeris, Canonica portio solvi debet Ecclesiae parochiali, in qua defunctus alioquin sepeliri debuisset, *n. 44.* Idque extenditur 1. Quòd non tantùm de Legatis pijs: sed etiam de alijs oblationibus, & commodis, quæ ratione funeris obvenerunt Ecclesiae, in qua defunctus est sepultus, debetur canonica portio Ecclesiae parochiali, in qua defunctus percepit Sacramenta, *cit. n. 44.* 2. Etiam illæ Ecclesiae, quæ ex privilegio jus habent, sepeliendi eos, qui apud ipsos sepulturam eligunt, debent ex relictis à defuncto pro anima sua, dare canonicam portionem Ecclesiae Parochiali, *num. 45.* Non tamen vi talis privilegij, sepeliri possunt excommunicati, & interdicti, *n. 46.* 3. Hæc portio canonica debet solvi Ecclesiae Parochiali, etiam si illæ Ecclesiae, vel loca pia sint exemptæ, *nu. 47.* 4. Etsi Parochianus Ecclesiae inferioris sit sepultus in Ecclesia Cathedrali, solvi tamen debet dicta portio Ecclesiae Parochiali, in qua Sacramenta percepit, vel Divina audivit, *n. 48.* 5. Hæc canonica portio debetur Ecclesiae Parochiali, si quis in agitudine, ex qua decessit, ad Religionem se transtulit: secus, si transiit in sanitate, & sua bona ei obtulit, *num. 49.*

num. 49: & 50. 6. Etiam Ecclesiæ Cathedrali, si simul sit Parochialis, debetur quarta portio canonica ex mortuarijs illius Ecclesiæ, in qua Parochianus sibi sepulturam elegit, *n.* 51. Debetur autem in tali casu canonica portio Capitulo Cathedrali, & non Episcopo: quamvis etiam ex relictis Ecclesiæ inferiori, in qua defunctus est sepultus, etiam Episcopo sua quarta portio solvi debeat, *n.* 52. 7. Si quis Ecclesiā, in qua majores ipsius soliti sunt sepeliri, dimiserit, in alia Ecclesia, extra Parochiam suam, sepulturam sibi eligat, portio canonica, non Ecclesiæ relictæ: sed illi Ecclesiæ tantum dari debet, in qua defunctus Officia divina audivit, & Sacramenta percepit, *num.* 53. Si quis verò duo habens domicilia in utroque habitat inæqualiter, & eligat sepulturam in tertia Ecclesia, tunc quarta funeralis est dividenda inter Ecclesias domiciliorum, *n.* 54. Quando præterea, si quis habeat plures Parochias, portio canonica inter illas sit dividenda, vel non? *n.* 55. *Ass.* 2. Hæc portio canonica funeralium quandoque esse solet quarta pars, interdum tertia, aliquando dimidia: nam si Parochianus eligat sepulturam in Monasterio, Ecclesiæ Parochiali medietas eorum, quæ pro anima reliquit, dari debet, *num.* 56. In quo tamen spectanda est cujusvis loci consuetudo, ita, ut pro varietate locorum, vel dimidia pars piorum relictorum, vel tertia, vel quarta pars dari debeat, *n.* 57. & seq. Portio Parochiali Ecclesiæ debita non abrogatur, nisi per consuetudinem præscriptam, 40. annis, cum titulo, vel tempore immemoriali, sine titulo *n.* 59. An hæc quarta parochialis, etiam post Concilium Tridentinum, adhuc debeat? *num.* 60. In quibus casibus non debet solvi canonica portio parochialis? *n.* 61.

§. VII. *Quibus sepultura Ecclesiastica sit concedenda, vel deneganda?*

ASSERTIO I. Omnes fideles, seu baptizati in loco sacro sunt sepeliendi, nisi Lege Canonicâ, vel consuetudine, ob crimen aliquod, sepulturâ aliquâ priventur: unde etiam damnati ad mortem, propter crimina sua, si poenitentes obierint, in loco sacro sepeliri possunt, nisi in pœnam priventur sepulturâ, *n.* 62. *Ass.* 2. Sepeliri non possunt inprimis Infideles, pagani, Judæi, hæretici, & infantes, qui ante baptismum susceptum moriuntur, *n.* 63. 2. Non est sepeliendus in loco sacro, qui seipsum occidit sponte, & voluntariè, *n.* 64. Potest tamen aliquando sepeliri in loco sacro, etiam qui sponte se occidit, vel qui repertus est mortuus, *n.* 65. 3. Publicè, & notoriè excommunicati in loco sacro sepeliri non debent, neque nominatim interdicti, *n.* 66. Imò etiam eorum corpora jam sepulta exhumanda, *n.* 67. Prohibentur etiam sepeliri in loco sacro solum excommunicati denunciati, & vitandi, post Concil. Constant. *n.* 68. Si corpus excommunicati denunciati, & vitandi sepeliatur in loco sacro, ille violatur, & reconciliari debet, & quando corpus ipsius exhumari debeat, vel non? *n.* 69. Si excommunicatus toleratus, & non vitandus sepeliatur in loco sacro, hic non violatur, neque solenniter reconciliari debet per Episcopum, nec corpora v.g. hæreticorum, non denunciatorum exhumari debent, *n.* 70. & 71. Quid hic intelligatur per locum sacrum, in ordine ad hoc, ut si in eo sepeliatur excommunicatus denunciatus, & vitandus, solenniter reconciliari debeat? *n.* 72. Licet excommunicatus

moriatur, editis signis poenitentia, si tamen ab excommunicatione non fuit absolutus, non debet sepeliri in loco sacro, priusquam fuerit absolutus, etiam post mortem, *n.* 73. Si quis ante mortem Ecclesiæ reconciliatus per Sacramenta Ecclesiæ, & ab excommunicatione fuit absolutus, is mortuus in loco sacro sepeliri debet, & hæres ipsius ad satisfaciendum cogendi sunt, *n.* 74. An, & qualiter quilibet Sacerdos possit in periculo mortis satisfaciendi transire ad hæres defuncti? *num.* 76. *Ass.* 3. Sunt præterea plures alij, qui in loco sacro sepeliri non possunt, *num.* 77. Et an leprosi in eodem Cæmeterio cum alijs sepeliendi sint? *num.* eod.

§. VIII. *Quam pœnam incurrunt sepelientes eos, qui jure prohibentur sepeliri in loco sacro, vel qui prohibiti, & illicitis modis aliquem inducunt ad sepulturam in suis Ecclesiis?*

ASSERTIO I. Sepelientes scienter corpora defunctorum in Ecclesiis, vel Cæmeterijs, tempore interdicti, in casibus à jure non cõcessis, vel publicè excommunicatos, aut nominatim interdictos, vel usurarios manifestos, ipso facto, sunt excommunicati, & non possunt absolvi, nisi prius arbitrio Ordinis satisfaciatis eis, quibus injuria fuit irrogata, non obstante quovis privilegio, *n.* 78. & seq. Quinam hoc loco intelligantur per sepelientes? *n.* 80. Excommunicati privantur etiam omni pompâ funeris: item si Regulares exempti sepeliunt excommunicatos, vel alios prohibitos in suis Ecclesiis, potest Episcopus loci exhumati facere corpora illorum, *cit.* *n.* 80. An ligati minore excommunicatione possint sepeliri in loco sacro? *n.* eod. Quam pœnam incurrunt illi, qui alios inducunt, ut eligant sepulturam in eorum Ecclesiis? *n.* 81. Quæ sit pœna exhumantium, & in frustra coincidentium corpora defunctorum? *n.* 82.

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQVIS.

- c.* 1. *n.* 3. & seq.
c. 2. *n.* 56.
c. 3. *n.* 18.
c. 4. *n.* 49. & seq.
c. 5. *n.* 41.
c. 6. *n.* 42. & seq.
c. 7. in princip. *n.* 16. & seq. *Utrum autem; num.* 19.

- c.* 8. *n.* 51. & seq.
c. 9. *n.* 57.
c. 10. *n.* 45. & seq.
c. 11. *n.* 64. & seq.
c. 12. *n.* 66. & seq.
c. 13. *n.* 37. & seq.
c. 14. & ult. *num.* 47. & duob. seqq.

IN SEXTO.

- c.* 1. *n.* 26. & duob. seqq.

- c.* 2. in princip. *n.* 53. & seq. Cum eo; *num.* 54. & seq. & ult. *n.* 17.
c. 3. in princip. *num.* 6. & seq. Mulier; *n.* 11. & seq.
c. 4. in princip. *n.* 19. & seq. & ult. *num.* 15. & duob. seqq.

IN CLEMENTINIS.

- Clement. 1. *n.* 78. 79. & 80.
 Clement. 2. §. Hujusmodi *n.* 30. & seq. nam relictæ qua ad alios Titulos pertinent.
 Extravag. 1. inter communes, *n.* 82.
 Extravag. 2. §. Hujusmodi quoque jam allegata est supra, *n.* 30.

TITVLVS XXIX. DE PAROCHIIS, ET ALIENIS PAROCHIANIS.

§. I. *Quæ sit, & discatur Parochia, & quæ requirantur ad constituendam Ecclesiam Parochialem, & in quibus illius iura consistant?*

ASSERTIO